

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean หรือ  $\bar{X}$ ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

#### สรุปผลการวิจัย

##### 1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นนายกองค์กรปกครองส่วนตำบล ร้อยละ 29.33 ซึ่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดเป็นเพศชาย ร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 31.33 และมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1 – 5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 24.67

ส่วนตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าส่วน ร้อยละ 51.33 โดยเป็นเพศชาย ร้อยละ 50.67 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 16 ซึ่งส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 34 และมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1 – 5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 29.33

## 2. ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.1 ด้านความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมมีระดับพร้อมมาก ส่วนตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมมีระดับพร้อมมากเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในส่วนของนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมด้านประสิทธิภาพในการจัดหรือการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ท่านปฏิบัติงานหรือสังกัดอยู่มีระดับความพร้อมมากที่สุด และรายชื่อที่มีค่าระดับความพร้อมน้อยที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของบุคลากรองค์กรบริหารส่วนจังหวัดของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในภาพรวม และระบบและวิธีการจัดสรรงบประมาณที่สามารถสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยเฉพาะเมื่อมีการถ่ายโอนการศึกษา มีระดับความพร้อมอยู่ในระดับมาก

ส่วนตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมด้านความรู้ความเข้าใจและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของบุคลากรองค์กรบริหารส่วนตำบลของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในภาพรวมมีระดับความพร้อมมากที่สุด และรายชื่อที่มีค่าระดับความพร้อมน้อยที่สุด คือ ประสิทธิภาพในการจัดหรือการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในภาพรวม และความรู้เข้าใจในกฎหมายและความกระตือรือร้นของบุคลากรในองค์กรของท่านที่จะรองรับการถ่ายโอน มีระดับความพร้อมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านความพร้อมของชุมชนและทรัพยากร นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความพร้อมของชุมชนและทรัพยากรในภาพรวมมีระดับพร้อมมาก ส่วนตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความพร้อมของชุมชนและทรัพยากรในภาพรวมมีระดับพร้อมมากเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในส่วนของนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมด้านศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนของชุมชนในการมีส่วนร่วม/การศึกษาในชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับความพร้อมมาก และรายชื่อที่มีค่าระดับความพร้อมน้อยที่สุด คือ ความพร้อมและความร่วมมือของชุมชนในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการสนับสนุนทรัพยากรและอาคารสถานที่ มีระดับความพร้อมอยู่ในระดับมาก

ส่วนตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมด้านศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในชุมชน และความพร้อมและความร่วมมือของชุมชนในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้าน

บริการวิชาการตามพันธกิจของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับความพร้อมมาก และรายชื่อที่มีค่าระดับความพร้อมน้อยที่สุด คือ ความพร้อมและความร่วมมือของชุมชนในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านวิชาการหรือด้านการจัดการเรียนการสอนมีระดับความพร้อมอยู่ในระดับมาก

**2.3 ด้านความพร้อมของสถานศึกษา** นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความพร้อมของของสถานศึกษาในภาพรวมมีระดับพร้อมมาก ส่วนตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความพร้อมของสถานศึกษาในภาพรวมมีระดับพร้อมมากเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในส่วนของนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมด้านความเชื่อมั่นหรือความมั่นใจของครูและบุคลากรต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพไม่น้อยกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับความพร้อมมาก และรายชื่อที่มีค่าระดับความพร้อมน้อยที่สุด คือ ความพร้อมของสถานศึกษาที่จะถ่ายโอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระดับความพร้อมอยู่ในระดับมาก

ส่วนตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมด้านความเชื่อมั่นหรือความมั่นใจของครูและบุคลากรต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ เมื่อโอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับความพร้อมมาก และรายชื่อที่มีค่าระดับความพร้อมน้อยที่สุด คือ ความเชื่อมั่นหรือความมั่นใจของครูและบุคลากรต่อความมั่นคงในวิชาชีพ เมื่อโอนมาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระดับความพร้อมอยู่ในระดับมาก

**3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน**

ปัญหเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปัญหาที่พบ ได้แก่ ขาดงบประมาณในการจัดการศึกษา บุคลากรยังขาดความรู้ในการจัดการศึกษา ขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดการวางแผนร่วมกัน ขาดหลักเกณฑ์และนโยบายที่ชัดเจน ผู้อำนวยการสถานศึกษามีความเชื่อมั่นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อยเกินไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ค่อยมีความเข้าใจในการถ่ายโอน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งมีความพร้อมไม่มาก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความพร้อมแตกต่างกัน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่บนภูเขา

ในส่วนของการเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับ การถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษามิฉะนั้นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด แม่ฮ่องสอน ข้อเสนอแนะที่พบ ได้แก่ ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ควรจัดให้ความรู้ เรื่องการถ่ายโอนให้แก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรแยกบทบาทหน้าที่ในแต่ละ ส่วนให้ชัดเจน ควรมีการเสนอหลักการและนโยบายให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ควรปรับความเข้าใจ ในเรื่องการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดให้มีกิจกรรม ระหว่างชุมชน โรงเรียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรมีการทำประชาพิจารณ์ใน เรื่องการถ่ายโอน

### อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้าน การศึกษามิฉะนั้นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถ อภิปรายผลได้ดังนี้

ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษามิฉะนั้นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านความพร้อมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านความพร้อมของชุมชนและทรัพยากร และด้านความพร้อมของ สถานศึกษา พบว่าทั้งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมมีระดับความพร้อมมาก ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพรพรณ ไชยวงษ์ (2545) ที่พบว่าในปี 2544 องค์การบริหาร ส่วนตำบลมีความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและมีความพร้อมในการมีส่วน ร่วมจัดการศึกษาทั้งระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา และในปี 2549 องค์การบริหาร ส่วนตำบลจะมีความพร้อมเพิ่มขึ้นทั้งในการจัดและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทุกระดับและทุก รูปแบบ และงานวิจัยของ วีระพงษ์ เศรษฐ และคณะ (2540) ได้ศึกษา “ความพร้อมในการมีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตการศึกษา 10” พบว่า ผู้ว่าราชการบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้แก่ ประธานคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าองค์การบริหาร ส่วนตำบลมีความพร้อมในด้านการเห็นประโยชน์ของการศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมี ความคิดเห็นว่ามีคามจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งเผยแพร่หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาของอนุกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตามเกณฑ์ประเมินความพร้อมในการถ่ายโอนสถานศึกษาของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศอย่างทั่วถึง

จากความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านความพร้อมของชุมชนและทรัพยากร และด้านความพร้อมของสถานศึกษา มีความพร้อมในภาพรวมมีระดับความพร้อมมาก ซึ่งนับได้ว่าเป็นจุดเด่นที่พบเจอการศึกษา ทำให้วิเคราะห์ได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยจะดำเนินการเพิ่มขีดความสามารถและความรู้ด้านเทคโนโลยี ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร และความพร้อมด้านการคลังให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ จน ว่าจะสามารถรับการถ่ายโอนภารกิจได้ และยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 42 ที่ให้กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหน้าที่ประสานและส่งเสริมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาได้ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2542 : 13) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เน้นหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลในรูปแบบการบริหารโรงเรียนเป็นฐานที่มีชุมชนเป็นหลัก (Community Control SBM) ที่ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ ติดตามและประเมินผลทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหารจัดการ (อุทก บัญประเสริฐ, 2543 : ๙)

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งนับได้ว่าเป็นจุดด้อยของความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา ซึ่งปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ การขาดงบประมาณในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยวิทย์ มาลัย (2543) ที่พบว่าระดับศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ขาดความพร้อมด้านงบประมาณ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งมีความสามารถไม่เท่ากัน ดังนั้นรัฐบาลจึงควรสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาให้ท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อจะได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้การศึกษานานาชาติที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2542 : 17) และปัญหาด้านบุคลากรที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัด

การศึกษานั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัณฑนา เป็งจันทร์ (2544) ที่พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบวกลการที่รับผิดชอบด้านการศึกษโดยตรง ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าควรเสนอให้กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นต้นสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น และให้มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญและตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยเน้นให้มีความรู้ความเข้าใจทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

### ข้อเสนอแนะ

#### 1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอนควรเร่งพัฒนาความพร้อมของปัจจัยการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการจัดการศึกษาให้เห็นเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ควรร่วมมือดำเนินโครงการอบรมสัมมนาเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้กับสมาชิกในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางดำเนินการให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

#### 2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดใกล้เคียงต่อไป

2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด ระดับภาค หรือระดับประเทศต่อไป